

Danmark sammen med bl.a. de andre nordiske lande konventionen.

Konventionen træder i kraft den tredivte dag efter deponeringen af det tyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument hos FN's generalsekretær.

Pr. 1. januar 1987 har i alt 14 lande ratificeret eller tiltrådt konventionen og 56 lande har undertegnet den.

II. Danmarks ratifikation

Ved ratifikationen påtager Danmark sig en folkeretlig forpligtelse til at indrette sine nationale retsregler og sin administrative praksis således, at de i konventionen opstillede krav opfyldes.

Spørgsmålet om dansk ratifikation har været forelagt justitsministeriet, som har udtalt sin tilslutning til ratifikationen.

Udgifterne i forbindelse med den i henhold til konventionen nedsatte komité's virksomhed afholdes af deltagerstaterne. Herudover medfører ratifikationen ingen finansielle forpligtelser.

Regeringen finder, at Danmarks ratifikation af konventionen bør ledsages af en erklæring om anerkendelse af den mellemstatslige og den individuelle klageadgang til den komité, som nedsættes i medfør af konventionen.

III. Konventionens indhold

A. Oversigt over konventionens bestemmelser

I *præamblen* erindres om medlemsstaternes forpligtelse i henhold til FN-pagten til at fremme respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, samt om forbudet mod tortur i FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder og konvention om borgerlige og politiske rettigheder.

Kapitel I (art. 1-16) indeholder konventionens materielle bestemmelser. *Kapitel II* (art. 17-24) angiver reglerne om den internationale kontrol med konventionens efterlevelse (implementeringen). *Kapitel III* (art. 25-33) indeholder sædvanlige afslutningsbestemmelser om ratifikation, ikrafttrædelse m.v.

B. Gennemgang af konventionens enkelte bestemmelser

Artikel 1 definerer tortur som enhver handling, hvorved stærk fysisk eller mental smerte eller lidelse bevidst påføres en person for at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse (fra den som udsættes

for torturen, eller en anden), at straffe den pågældende, at skræmme eller lægge tvang på vedkommende eller andre, eller med et hvilket som helst andet formål baseret på forskelsbehandling. Det er en forudsætning, at handlingen foretages af eller på befaling af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse.

Smerte eller lidelse, som er en del eller følge af lovlige sanktioner, er ikke omfattet af definitionen. Det er for så vidt beklageligt, at bl.a. korporlige strafformer, som f.eks. piskning og lemlæstende straffe, herved undrages fra konventionens anvendelsesområde. Art. 1 *stk.* 2. bestemmer imidlertid, at konventionens definition af torturbegrebet ikke kan medføre en indskrænkende fortolkning af andre folkeretlige traktater eller national lovgivning, som måtte indeholde mere vidtgående bestemmelser. Det er i den forbindelse vigtigt, at FN's menneskerettighedskomité har udtalt, at forbudet mod anvendelse af tortur i henhold til art. 7 i FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder også omfatter korporlig straf.

Artikel 2 pålægger deltagerstaterne at træffe foranstaltninger til at forhindre tortur og fastslår, at hverken offentlig nødtilstand eller en befaling fra en overordnet eller en offentlig myndighed kan påberåbes til retfærdiggørelse af tortur. For så vidt angår spørgsmålet om befaling fra en overordnet henvises til den militære straffelovs § 9: »Den, der ved at adlyde en foresats tjenstlige befaling begår en strafbar handling, er straffri, med mindre han vidste, at der ved befalingen tilsigtedes en sådan handling, eller dette var umiddelbart indlysende«. Handlinger, som indebærer tortur, kan ikke medføre ansvarsfrihed efter denne bestemmelse. En begrænsning svarende hertil må underforstås ved andre love, selv om de foreskriver en tilsyneladende ubetinget lydighedspligt.

Ifølge *artikel 3* må der ikke ske udvisning, tilbagesendelse eller udlevering af udlændinge til et land, hvor der er vægtige grunde til at formode, at den pågældende risikerer at blive udsat for tortur. Bestemmelsen er opfyldt dels ved udlændingelovens bestemmelser om udvisning og tilbagesendelse, dels ved bestemmelsen i udleveringslovens § 7.

Efter *artikel 4* skal deltagerstaterne sikre, at tortur, forsøg på at udøve tortur og medvirken til tortur er straffbare handlinger, som kan medføre en straf, som tager hensyn til handlingernes alvorlige karakter. Der må antages at være fornøden hjemmel til at pålægge passende streng straf efter bestemmelserne i straffelovens kapitel 16, §§ 244-246, § 250, § 252, §§ 260-261 samt § 266, alt sammen-